

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИХ ПАЛАТ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

АЛЕКСАНДРОВА Б. В.

УДК 331.105.42

Александрова Б. В. Зарубіжний досвід діяльності торгово-промислових палат та перспективи його застосування в Україні

У статті здійснено аналіз зарубіжного досвіду діяльності торгово-промислових палат в умовах ринкової економіки. Досліджено особливості їх формування та становлення в країнах Європейського Союзу та Співдружності Незалежних Держав. Зокрема, проаналізовано діяльність торгово-промислових палат Німеччини, Данії, Великобританії, Росії, Молдови, Білорусії. Розглянуто континентальну, англосаксонську, державну та змішану моделі діяльності торгово-промислової палати. Визначено особливості функціонування Торгово-промислової палати України. На базі аналізу прогресивного досвіду запропоновано заходи щодо вдосконалення процедури взаємодії бізнесу із Торгово-промисловою палатою України на національному, регіональному та галузевому рівнях.

Ключові слова: Торгово-промислова палата, співпраця підприємців, третейський суд.

Табл.: 1. **Бібл.:** 12.

Александрова Богдана Вадимівна – аспірантка, кафедра економічної теорії та міжнародної економіки, Кримський інженерно-педагогічний університет (пров. Учбовий, 8, Сімферополь, 95015, Україна)

E-mail: krabro@rambler.ru

УДК 331.105.42

Александрова Б. В. Зарубежный опыт деятельности торгово-промышленных палат и перспективы его внедрения в Украине

В статье осуществлен анализ зарубежного опыта деятельности торгово-промышленных палат в условиях рыночной экономики. Исследованы особенности их формирования и становления в странах Европейского Союза и Содружества Независимых Государств. В частности, проанализирована деятельность торгово-промышленных палат Германии, Дании, Великобритании, России, Молдовы, Беларуси. Рассмотрены континентальная, англосаксонская, государственная и смешанная модели деятельности торгово-промышленной палаты. Определены особенности функционирования Торгово-промышленной палаты Украины. На основе анализа прогрессивного опыта предложены мероприятия относительно совершенствования процедуры взаимодействия бизнеса с Торгово-промышленной палатой Украины на национальном, региональном и отраслевом уровнях.

Ключевые слова: Торгово-промышленная палата, сотрудничество предпринимателей, третейский суд.

Табл.: 1. **Библ.:** 12.

Александрова Богдана Вадимовна – аспірантка, кафедра економічної теорії та міжнародної економіки, Кримський інженерно-педагогічний університет (пер.Учебный, 8, Сімферополь, 95015, Україна)

E-mail: krabro@rambler.ru

UDC 331.105.42

Alexandrova B. V. Foreign Experience of Activity of Chambers of Commerce and Industry and Prospects of its Introduction in Ukraine

The article conducts analysis of foreign experience of activity of chambers of commerce and industry under conditions of market economy. It studies specific features of its formation and establishment in the countries of European Union and Commonwealth of Independent States. In particular, it analyses activity of chambers of commerce and industry of Germany, Denmark, Great Britain, Russia, Moldova and Belarus. It considers continental, anglo-saxon, state and mixed models of activity of a chamber of commerce and industry. It identifies specific features of functioning of the Chamber of Commerce and Industry of Ukraine. Having analysed the progressive experience, it offers measures for improvement of the procedure of interaction of business with the Chamber of Commerce and Industry of Ukraine at the national, regional and branch levels.

Key words: chamber of commerce and industry, co-operation of entrepreneurs, arbitration court

Tabl.: 1. **Bibl.:** 12.

Alexandrova Bohdana V. – Postgraduate Student, Department of Economic Theory and International Economics, Crimean Engineering and Pedagogical University (prov. Uchbovy, 8, Simferopol, 95015, Ukraine)

E-mail: krabro@rambler.ru

Сучасний стан взаємовідносин між державою та підприємцями не забезпечує їх ефективної співпраці. Існує безліч конфліктів, і жодна зі сторін не хоче поступатися. Державний апарат збільшує податковий тиск, розширюючи базу оподаткування, бізнес, у свою чергу, ховається в тіньовому секторі економіки. У величезному обсязі нормативно-правових актів, коли постанова суперечить інструкції, а законом передбачено ще інакше, не можуть розібратися професійні юристи, а простим підприємцям зробити це ще важче.

Розв'язання даних проблем бізнесу передбачає вдосконалення та розвиток форм його взаємодії на рівні інституційних структур. Світовий досвід доводить, що коли держава не в змозі належним чином відігравати регулювальну роль, необхідним є реформування та підвищення ролі інститутів самоорганізації економіки, серед яких найбільшого потенціалу та ефективності набуває інститут торгово-промислових палат (ТПП).

В Україні сьогодні немає науково узагальнюючих досліджень щодо ефективності функціонування та розвитку

таких інституцій, особливо їх регіональних відділень. Необхідність розроблення теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо розвитку взаємодії промислових підприємств і торгово-промислових палат зумовила вибір теми дослідження.

Вагомий вклад у становлення, розвиток і дослідження особливостей функціонування Торгово-промислової палати внесли: Бодирь Г. М. [1], Гурняк І. А. [2], Добкіна К. Р. [3], Пшонка О. Г. [8] та інші.

Питанням оцінки ефективності взаємодії бізнесу за участю Торгово-промислової палати приділяли увагу Науменко С. В. [7], Чижиков Г. Д. [11], Яновський В. П. [12] та інші.

Однак коло питань, пов'язаних із організацією механізму функціонування Торгово-промислової палати в сучасних умовах, не набули належного висвітлення і потребують більш детального дослідження. Зокрема, потребує подальшого вдосконалення процедура стимулювання ТПП підприємницького розвитку в Україні.

Об'єктом дослідження є Торгово-промислова палата України та її регіональні підрозділи.

Предметом дослідження є процес взаємодії Торгово-промислової палати України із підприємницькими структурами.

Метою статті є розвиток теоретичних засад діяльності Торгово-промислової палати України та формування практичних рекомендацій щодо вдосконалення її нормативного та методичного забезпечення в системі стимулювання підприємницького розвитку.

Історично, у світі сформувалось декілька моделей ТПП, які різняться за декількома характерними рисами та принципами діяльності. Це континентальна, англосаксонська, державна та змішана моделі (табл. 1).

Серед систем торгових палат країн – членів Європейського Союзу 8 систем (в Австрії, Франції, Німеччині, Греції, Італії, Люксембурзі, Нідерландах та Іспанії) працюють як організації публічного права, тобто вони створені, і їх діяльність регулюється відповідно до національного законодавства, 7 систем палат (у Бельгії, Данії, Фінляндії, Ірландії, Португалії, Великій Британії і Швеції) працюють згідно з нормами приватного права, за якими торгові палати мають статус асоціацій (наприклад, у Бельгії, Данії і Португалії) або товариств з обмеженою відповідальністю (Велика Британія, Ірландія) [5]. Ці системи відображають різні філософські

підходи до функціонування торгових палат і мають різне історичне коріння та соціально-економічне підґрунтя.

Торгові палати Німеччини є організаціями публічного права з обов'язковим членством. Вони представляють три класичні галузі економіки: промисловість, торгівлю і послуги. Існують також палати, що представляють ремісництво та іншу пов'язану з цим професійну діяльність.

У Німеччині нараховують понад 80 торгових палат, які мають великий ступінь фінансової та правової свободи. Їхній правовий статус, але не сама робота, знаходиться під наглядом міністрів торгівлі 16 земель (13 традиційних земель і автономних округів Гамбург, Берлін і Бремен). Зокрема, статuti палат затверджуються земельними міністрами торгівлі. У 12 землях існують палати приватного права, які мають сприяти гармонізації відносин між діловими колами і місцевими органами влади. Союз промислово-торговельних палат Німеччини (скорочено німецькою DİHT) є приватною організацією, що не контролюється урядом, і об'єднує 83 земельні палати.

Головними органами управління німецьких палат є: Генеральна асамблея, вибори до якої відбуваються на основі прямого голосування, висловленого у письмовій формі, і яка забезпечує належне представництво економічної спеціалізації відповідного регіону з особливим ухилом на

Таблиця 1

Моделі торгових палат світу

Модель	Історія формування	Законодавча база	Членство	Делегування урядом деяких функцій
Континентальна	Сформувалась як французька модель на основі публічного права. Була прийнята в кінці XIX – початку XX ст. і перейнялась декількома європейськими державами: Німеччиною, Італією, Австрією, Нідерландами, Іспанією	Характеризується наявністю окремого закону про діяльність палат, який визначає, регулює та обмежує діяльність палат. Найменування «Палата» захищається законом	Членство є обов'язковим для всіх суб'єктів підприємництва	Палатам надано офіційний статус консультативного органу уряду. Відбувається чітке визначення роду занять та сфери діяльності палат, які регулюються урядом. Палати не мають права займатись будь-яким видом діяльності стосовно ділової спільноти. Відбувається регулювання регіонального охоплення (одна палата на один регіон)
Англосаксонська	Слідуючи ліберальній традиції економічної політики, у Великобританії було створено іншу систему палат, яка характеризується меншим рівнем втручання державної влади. Така модель базується на принципах самоврядування структур ділової спільноти	Відсутній закон, що регламентує діяльність ТПП. Палати створюються на базі приватного права, що потребує їх реєстрації у реєстрі ділових організацій та об'єднань. Такі організації створюються виключно за ініціативи підприємців	Членство у палаті відбувається на добровільних засадах	Палати не зобов'язані виконувати завдання уряду та мають свободу вибору охоплення своєї діяльності та отримують за надані послуги прибуток. На відміну від ділових структур палати не перерозподілять прибуток між членами, а спрямовують кошти на покращення результатів своєї роботи
Державна	Модель існувала у минулому та була представлена у соціалістичних країнах	Торгові палати являли собою відомства міністерств зовнішньої торгівлі	Усі суб'єкти виробництва та торгівлі були адміністративно підпорядковані	Діяльність палат була сконцентрована на просуванні експорту продукції державних підприємств
Змішана	Країни сумістили у системі своїх національних палат риси кожної із зазначених моделей (така система палат діє в Україні)			

Складено автором за даними джерел [5, 7, 9].

представництво малого бізнесу; Адміністративна рада; Президент; Генеральний секретар, які усі разом юридично представляють палату [5].

Роль палат як посередників між вимогами економічного розвитку і політичним оточенням виявляється у 5 головних напрямках їх діяльності: наданні консультацій з правових і економічних питань, включаючи питання розвитку міст і захисту навколишнього природного середовища; виконанні послуг у таких сферах, як торговельна практика, використання торгових знаків і патентів, мирне врегулювання спорів у підприємницькій діяльності; сприянні розвитку бізнесу, зокрема через поширення економічної інформації, інноваційних процесів і підтримку інтернаціоналізації торгівлі (у тому числі спираючись на систему 50 двосторонніх торгових палат у 70 країнах); підвищенні кваліфікації та перепідготовці спеціалістів з проходженням навчання на робочому місці і, нарешті, у виконанні адміністративно-державних функцій – таких, як видача сертифікатів походження, завірення торговельних рахунків тощо. Палати фінансуються через систему фіксованих базових і нефіксованих внесків.

Торгова палата Данії налічує близько 2000 членів, які переважно зайняті в оптовій торгівлі та сфері послуг. Водночас майже така ж кількість членів входить до великих асоціацій підприємців у країні, що працюють у провінціях Ютланд, Фюнен і Лолланд-Фальстер.

Торгова палата Данії має свої відділення у регіонах країни, а центральний апарат палати знаходиться у приміщенні Фондової біржі Копенгагена.

Поряд із виконанням основних функцій торгової палати Данії захищають інтереси підприємців на національному і регіональному рівнях, що проявляється в участі представників палати у багатьох громадських організаціях. Як і Торгова палата Люксембургу, палата Данії має право брати участь у підготовці пропозицій щодо вдосконалення законодавства з економічних питань.

Управління зовнішніх зв'язків Торгової палати Данії активно працює у сфері зовнішніх економічних зв'язків у тісній співпраці з Міністерством закордонних справ та організаціями, що представляють підприємців [5].

Система торгових палат Великої Британії, із своїми стародавніми традиціями, налічує понад 100 тисяч членів. Назва «торгова палата» практично не захищена у правовому відношенні. Водночас, з січня 1997 р. було встановлено чіткі критерії для отримання права називатися торговою палатою: вона має налічувати не менше 1000 членів або мати високий ступінь інтегрованості у місцеву економічну систему. Крім того, потрібно, щоб ця організація мала продуману стратегію маркетингу щонайменше на три роки і у своїх планах передбачала сприяння зайнятості населення та підвищення кваліфікації кадрів. Кожні чотири роки Комісія з питань акредитації ТПП Великої Британії перевіряє, чи відповідає цим вимогам відповідна палата.

На цей час до системи ТПП Великої Британії входить близько 60 торгових палат. Усі вони за організаційною формою є компаніями з обмеженою відповідальністю, і серед їх членів є не тільки фірми, але й місцеві органи влади, організації, що займаються підготовкою кадрів, сприяють регіональному економічному розвитку. У цьому вони нагадують торгові палати Фінляндії.

Легко зрозуміти, що насправді роль торгових палат Великої Британії полягає у наданні спеціалізованих по-

слуг – причому на платній основі – з питань зовнішніх економічних зв'язків, а також різних консультацій, інформації (журнал палат під назвою «Цоквартальний економічний огляд») користується широкою популярністю у Великій Британії), планування, особливо у сфері міського господарства і охорони навколишнього середовища й, нарешті, що не менш важливо, підготовці кадрів.

Торгові палати Великої Британії активно відстоюють інтереси різних підприємницьких кіл перед місцевими і національними органами державної влади, Палатою лордів і урядом.

Органом управління палати є Рада директорів, яку безпосередньо призначають члени палати. Рада, у свою чергу, обирає Президента, віце-президентів і генерального директора. Національна рада Британської торгової палати формується за територіальною ознакою, де кожна територіальну асоціацію палат представляє свій директор. Крім того, палати, що налічують більше 2000 членів, також мають свого представника у Раді [5].

Інститути торгово-промислових палат (ТПП) існують практично у кожній країні співдружності незалежних держав. Вони мають статус недержавних, самостійних, некомерційних (безприбуткових) громадських організацій, які об'єднують на добровільній підставі підприємства та підприємців усіх форм власності.

Проте, не дивлячись на добровільний принцип, членами палат є велика кількість підприємств і підприємців усіх типів бізнесової діяльності, серед яких індустріальні, фінансові та комерційні структури.

Правовою основою створення та функціонування торгових палат країн СНД є законодавчі акти, які визначають порядок створення, правочинність, основні напрямки та сфери діяльності, управління, структури виконавчих органів тощо.

Наприклад, такими нормативними документами у Російській Федерації є закон від 7 липня 1993 року № 5340-1 «Про торгово-промислові палати у Російській Федерації» та статуту палат.

Система Торгово-промислової палати Російської Федерації об'єднує: 174 територіальних торгово-промислових палати; більше 200 союзів, асоціацій і інших об'єднань підприємців на федеральному і 500 бізнес-асоціацій на регіональному рівні, що представляють основні сектори російської економіки; близько 50 тисяч підприємств і організацій різних форм власності.

У системі Торгово-промислової палати Росії працюють 34 комітети з різних напрямів діяльності і галузей підприємництва і більше 1000 комітетів, комісій, рад і інших громадських формувань, створених територіальними палатами.

Торгово-промислова палата Російської Федерації сприяє діяльності більше 60 російських ділових рад із зарубіжними країнами.

Торгово-промислова палата Російської Федерації – член Всесвітньої федерації торгових палат, Асоціації торгових палат європейських країн (Європапати), Ради керівників ТВП держав – учасників СНД, Конфедерації торгових палат країн АТР, інших міжнародних і регіональних організацій [6].

Членами Торгово-промислової палати Молдови є 588 підприємницьких структур, які представляють 20 галузей національної економіки та всі райони Молдови. Показовим є те, що 70% фірм – членів цієї організації є товаровиробниками; 20% – комерційними структурами.

Інші 10% – це фірми, які надають різні види послуг. Щодо кількості засновників ТПП, то у законодавстві Республіки Молдова вона не визначена. У Російській Федерації та Республіці Казахстан кількість засновників повинна бути не менше п'ятнадцяти, в Україні – п'ятдесяти [9].

У законодавстві Республіки Білорусь, на відміну від українського, відсутній принцип невтручання державних органів влади та їх посадових осіб у діяльність ТПП. А голова Білоруської Палати обирається та звільнюється з посади її Радою за поданням Міністерства закордонних справ Республіки Білорусь. Ця норма вказує на можливе обмеження діяльності торгово-промислової палати даної країни саме як незалежного об'єднання суб'єктів підприємницької діяльності та зацікавленість у контролі за роботою ТПП з боку держави та її посадових осіб.

Міжнародний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті Білорусі складається з Президента, арбітрів, секретаріату та інформаційного центру. Він розглядає спори, що виникають при здійсненні зовнішньоторговельних та інших міжнародних економічних зв'язків. Регламент суду є його основним процесуальним документом. Спир у ньому може розглядатися тільки за наявності відповідної письмової угоди сторін, яка зазвичай обумовлюється окремим пунктом у контрактах.

ТПП України є членом Міжнародної торгової палати і Всесвітньої федерації палат, Асоціації торгово-промислових палат Європи, Ділової ради Чорноморського економічного співтовариства, Асоціації ТПП Центральної Європейської Ініціативи.

ТПП України має в 11 країнах світу своїх представників, підтримує партнерські зв'язки з аналогічними національними та регіональними структурами майже у 90 країнах світу.

З метою сприяння розвитку міжнародних економічних зв'язків ТПП України створює зі своїми закордонними партнерами спільні дорадчі органи – ділові ради, змішані торгові палати. Представники Палати входять до складу 69 міжурядових комісій з питань торгово-економічного співробітництва, підкомісії і робочих груп в них [10].

В Україні згідно з чинним законодавством торгово-промислові палати мають право:

- ✦ проводити за дорученням державних органів незалежну експертизу проектів нормативно-правових актів з питань економіки, зовнішньоекономічних зв'язків;
- ✦ представляти і захищати законні інтереси членів торгово-промислової палати;
- ✦ проводити на замовлення українських та іноземних підприємців експертизу, контроль якості, кількості, комплектності товарів і визначати їх вартість;
- ✦ засвідчувати і видавати сертифікати про походження товарів;
- ✦ створювати, реорганізовувати і ліквідувати підприємства та інші організації;
- ✦ створювати за ініціативою учасників спору третейські суди відповідно до законодавства України;
- ✦ виконувати інші повноваження, що не суперечать законодавству України.

Методичні та експертні документи, видані торгово-промисловими палатами в межах їх повноважень, є обов'язковими для застосування на всій території України [4].

З метою розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в інтересах вітчизняних промисловості та торгівлі Торгово-промислова палата України виступає ініціатором створення змішаних торгових палат, рад, здійснює кроки по відкриттю за кордоном своїх представництв. Розвиваються зв'язки з палатами Німеччини, Італії, Туреччини, Польщі, Словаччини та інших країн.

ВИСНОВКИ

Згідно з результатами аналізу міжнародного досвіду створення бізнес-асоціацій встановлено, що інститут торгово-промислових палат є однією з найпотужніших і широко розповсюджених у світі форм самоврядування підприємницького сектора. У країнах з розвинутою ринковою економікою торгово-промислові палати визnano вищим рівнем організації бізнес-асоціацій. Багатогалузовий характер діяльності палат і можливість вирішення багатьох соціально-економічних завдань бізнесу зумовлюють масове залучення до них підприємців і швидке зростання їхньої кількості у світі.

Торгово-промислові палати країн співдружності, поряд з основними функціями, протягом багатьох років проводять експертизу імпортованих із-за кордону обладнання, технологій і товарів на предмет відповідності їх за якістю, кількістю та комплектністю умовам укладених угод, здійснюють патентно-ліцензійну та сертифікаційну діяльність, що, на перший погляд, не є суттєвим, проте без цього неможливий контроль та порядок на ринку, боротьба з контрабандою та фальсифікацією товарів. Це значно підсилює вплив діяльності ТПП як на економічний розвиток держави, так і на міжнародні відносини.

Потребує додаткового вивчення досвід Великобританії щодо залучення в Раду палат депутатів, представників профільних міністерств та інших зацікавлених осіб. Проте необхідно розрахувати оптимальні пропорції їх кількості, щоб не порушити незалежності управління ТПП та забезпечити самостійність у прийнятті будь-яких рішень.

Оптимальним шляхом розвитку вітчизняної моделі ТПП є еволюційний перехід від змішаних систем до континентальної моделі. Досвід співпраці вітчизняних ТПП та ТПП Німеччини довів реальність та необхідність трансформаційних процесів у даному напрямку. За умов слабкого розвитку вертикальної інтеграції, кредитних можливостей банківської системи, неформованості фондового ринку, втручання держави у процес перерозподілу капіталу в напрямку структурної перебудови економіки, промоції найперспективніших галузей, процеси навчання персоналу є необхідністю, тобто найбільш перспективною для економічного зростання стає континентальна модель торгово-промислових палат. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Болдирь Г. М.** Моделі поведінки торгово-промислової палати як інформаційного агента в системі взаємодії бізнесу та влади / Г. М. Болдирь // Вісник економічної науки України. – 2009. – № 1(15). – С. 39 – 43.
2. **Гурняк І. Л.** Рейтингова оцінка торгово-промислових палат регіонів України / І. Л. Гурняк // Економічні ЕСЕ. – К.: Інститут реформ, 2003. – Вип. 16. – С. 57 – 60.
3. **Добкіна К. Р.** Торгово-промислова палата України: історико-правові аспекти виникнення та становлення / К. Р. Добкіна // Вісник прокуратури. – 2008. – № 8. – С. 120 – 124.
4. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 2 грудня 1997 р. № 671/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – № 13. – Ст. 52.

5. Малый бизнес: зарубежный опыт [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cci.crimea.ua>

6. Миссия ТПП РФ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.tpprf.ru>

7. **Науменко С. В.** Регіональна палата – ключ до нових ринків / С. В. Науменко // Діловий вісник. – 2003. – № 4 (107). – С. 22 – 23.

8. **Пшонка О. Г.** Роль Торгово-промышленных палат в системе международной экономики / О. Г. Пшонка // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект : сборник научных трудов. – Донецк : Дон НУ, 2001. – С. 205 – 209.

9. Торгово-промислові палати України та країн СНД [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://books.br.com.ua/>

10. ТПП України сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ucci.org.ua>

11. **Чижиков Г. Д.** Деятельность Торгово-промышленных палат / Г. Д. Чижиков // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект : сб. науч. тр. – Донецк : Донеччина, 1999. – С. 33 – 38.

12. **Яновский В. П.** Торгово-промышленная палата: история и современность / В. П. Яновский // Торговля і ринок України. – Донецьк, 1999. – Вип. 9, Т. 1. – С. 191 – 201.

REFERENCES

Boldyr, H. M. "Modeli povedinky torhovo-promyslovoi palaty iak informatsiinoho ahenta v systemi vzaemodii biznesu ta vlady" [Behavior patterns Chamber of Commerce as an information agent system between business and government]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, no. 1(15) (2009): 39-43.

Chizhikov, G. D. "Deiatelnost Torgovo-promyshlennykh palat" [Activities of Chambers of Commerce]. In *Problemy razvitiia vneshneekonomicheskikh svyazey i privlecheniia inostrannykh investitsiy: regionalnykh aspekt*, 33-38. Donetsk: Donechchina, 1999.

Dobkina, K. R. "Torhovo-promyslova palata Ukrainy: istoriko-pravovi aspekty vynyknennia ta stanovlennia" [Commerce and Industry of Ukraine: historical and legal aspects of the origin and development]. *Visnyk prokuratury*, no. 8 (2008): 120-124.

Hurniak, I. L. "Reitynhova otsinka torhovo-promyslovykh palat rehioniv Ukrainy" [Rating score of Chambers of Commerce of Ukraine's regions]. *Ekonomichni ESE*, no. 16 (2003): 57-60. [Legal Act of Ukraine] (1997).

"Missiia TPP RF" [Mission RCCI]. <http://www.tpprf.ru>

"Malyy biznes: zarubezhnyy opyt" [Small business: international experience]. <http://cci.crimea.ua>

Naumenko, S. V. "Rehionalna palata - kliuch do novykh rynkiv" [Regional Chamber - the key to new markets]. *Dilovyi visnyk*, no. 4(107) (2003): 22-23

Pshonka, O. G. "Rol Torgovo-promyshlennykh palat v sisteme mezhdunarodnoy ekonomiki" [Role of Chambers of Commerce in the international economy]. In *Problemy razvitiia vneshneekonomicheskikh svyazey i privlecheniia inostrannykh investitsiy: regionalnyy aspekt*, 205-209. Donetsk: Don NU, 2001.

"TPP Ukrainy syohodni" [Chamber of Ukraine today]. <http://www.ucci.org.ua>

"Torhovo-promyslovi palaty Ukrainy ta krain SND" [Chambers of Commerce in Ukraine and CIS countries]. <http://books.br.com.ua/>
Yanovskiy, V. P. "Torhovo-promyshlennaiia palata: ystoriia y sovremennost'" [Chamber of Commerce: Past and Present]. *Torhivlia i rynek Ukrainy*, vol. 1, no. 9 (1999): 191-201.

УДК 339.544

ОЦІНКА, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СВІТІ

СТЕБЛЯНКО М. Д.

УДК 339.544

Стеблянко М. Д. Оцінка, проблеми та шляхи вдосконалення технічного регулювання зовнішньоекономічної діяльності у світі

У статті проаналізовано стан технічного регулювання ЗЕД у світі та в Україні, визначено основні проблеми та шляхи підвищення ефективності сертифікації. Розглянуто систему технічного регулювання ЄС та наведено приклади застосування технічних бар'єрів окремими країнами для забезпечення безпеки товарів на внутрішньому ринку. Запропоновано розробити стратегії розвитку національної системи інформаційного забезпечення технічного регулювання та призупинити перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності вимогам технічних регламентів.

Ключові слова: технічне регулювання, технічний регламент, сертифікація, стандартизація, Кодекс Аліментаріус.

Бібл.: 13.

Стеблянко Марина Дмитрівна – аспірантка, кафедра міжнародної економіки, Академія митної служби України (вул. Рогальова, 8, Дніпропетровськ, 49000, Україна)

E-mail: smd.amsu@ukr.net

УДК 339.544

UDC 339.544

Стеблянко М. Д. Оценка, проблемы и пути усовершенствования технического регулирования внешнеэкономической деятельности в мире

В статье проанализировано состояние технического регулирования ВЭД в мире и в Украине, определены основные проблемы и пути повышения эффективности сертификации. Рассмотрена система технического регулирования ЕС и приведены примеры применения технических барьеров некоторыми странами для обеспечения безопасности товаров на внутреннем рынке. Предложено разработать стратегию развития национальной системы информационного обеспечения технического регулирования и приостановить переход от системы обязательной сертификации к системе оценки соответствия требованиям технических регламентов.

Ключевые слова: техническое регулирование, технический регламент, сертификация, стандартизация, Кодекс Алиментарийс.

Библ.: 13.

Стеблянко Марина Дмитриевна – аспирантка, кафедра международной экономики, Академия таможенной службы Украины (ул. Рогальева, 8, Днепропетровск, 49000, Украина)

E-mail: smd.amsu@ukr.net

Steblyanko M. D. Assessment, Problems and Ways of Improvement of Technical Regulation of Foreign Economic Activity (FEA) in the World

The article analyses the state of technical regulation of FEA in the world and Ukraine and identifies main problems and ways of increase of efficiency of certification. It considers the system of technical regulation of EU and provides examples of application of technical barriers by some countries for ensuring security of goods in the domestic market. The article offers to develop a strategy of development of the national system of information provision of technical regulation and suspend transition from the system of mandatory certification to the system of assessment of correspondence with requirements of technical orders of business.

Key words: technical regulation, technical order of business, certification, standardization, Codex Alimentarius.

Bibl.: 13.

Steblyanko Maryna D. – Postgraduate Student, Department of International Economics, Ukrainian Academy of Customs (vul. Rogalyova, 8, Dnipropetrovsk, 49000, Ukraine)

E-mail: smd.amsu@ukr.net